



RAMMET: Karianne Viken fikk type 1-diabetes som femåring. Foto: Christian Roth Christensen / Dagbladet [Vis mer](#)

Karianne (44) fikk nye organer - ble kvitt type 1-diabetes

Det var aller siste utvei – men det førte også til at Karianne Viken ble kvitt type 1-diabetesen hun hadde slitt med i over 30 år.

16. JANUAR 2018 KL. 21.50 [DEL PÅ FACEBOOK](#)

 **REDIGER**

Av [Madeleine Liereng](#) og [Christian Roth Christensen](#) (foto)



Totalt: **n/a** siste 24h: **n/a** siste 6h: **n/a**

«Nå er det din tur. Du må komme med en gang». Slik lød beskjeden Karianne Viken (44) fikk fra overlegen en kveld i 2009.

En person hadde gått bort, og hun var mottaker av personens ene nyre og bukspyttkjertel. For Viken, som hadde stått på venteliste i et og et halvt år, var det hele uvirkelig.



PROFESSOR: Kåre I. Birkeland [Vis mer](#)

- Jeg måtte være frisk nok til å overleve en operasjon og syk nok til å få organene. Det er en balanse der, forklarer hun til Dagbladet.

Men den kvelden bar det av gårde til Rikshospitalet. Her fikk hun også beskjeden om at uten nye organer, hadde hun mest sannsynlig bare hatt to til fire uker igjen å leve. Da var hun 36 år.

Professor ved Universitetet i Oslo og leder av medisinsk fagråd i Diabetesforbundet, Kåre I. Birkeland, forklarer at det er veldig sjelden diabetikere får nye organer.

- Men noen utvikler nyresvikt i den grad at man må transplantere eller trenger dialyse (metode for å fjerne avfallsstoffer journ.anm.). I Norge får rundt 15 personer med diabetes ny nyre og bukspyttkjertel i året, og 15 til får bare bukspyttkjertel, sier han.

Fikk diagnose

Som femåring fikk Viken påvist diabetes type 1. Da hadde storebroren hennes allerede hatt sykdommen i fem år.

Symptomer

Ekspertene mener foreldre bør være obs på følgende tegn på barna sine:

- Dårlig matlyst.
- Vekttap.
- Sterk tørste.

- Tisser mye.
- Slapp og trøtt.
- Mistrivsel.

Kilder: professor ved UiO og leder av medisinsk fagråd i Diabetesforbundet, Kåre I. Birkeland og seniorprofessor ved UiO Kristian Folkvord Hanssen.

- Jeg var veldig tørst og begynte å tisse på meg om natta. Jeg kom ofte inn for å drikke da jeg var ute og lekte, minnes Viken.

På grunn av storebroren visste moren nøyaktig hvilke tegn hun skulle se etter, og skjønte raskt at noe var galt.

- Varsellampene gikk med en gang.

I Norge har tallene på forekomsten av type 1-diabetes ligget stabile de siste ti årene. Rundt 28 000 personer har sykdommen her i landet.

- Det var en betydelig økning fram til 2005-2006, men det har vært stabilt siden det, sier Birkeland.

Ifølge Birkeland får halvparten sykdommen før de fyller 15 år.

- Norge har den nest høyeste forekomsten av diabetes type 1 i verden, etter Finland, sier seniorprofessor ved Universitetet i Oslo, Kristian Folkvord Hanssen.

Han forklarer at man ikke vet hva type 1-diabetes kommer av.

Preget

For Viken var det å leve med diabetes et helvete.

- Hvordan folk lever med sykdommen er jo like forskjellig for folk som folk er forskjellig. Det er mange faktorer som spiller inn: alvorlighetsgraden av diabetes 1, håndtering, miljø, omstendigheter, støtteapparat, kunnskap og personlighet, sier Viken.

Som ungdom ønsket hun ikke lenger å ha diabetes, og begynte å gi litt blaffen.

- Det passer aldri å få en føling uansett hva du skal, sier Viken.

Etter hvert begynte hun å få seinskader på øynene og nyreskader. Det gjorde at diabetesen ble vanskeligere og vanskeligere.

- Jeg mistet kontrollen. Det var fullt av insulinsjokk, og ble bare verre og verre.

Til slutt fikk hun altså beskjeden fra legen om at siste utvei var organtransplantasjon.

Helt friske

Professor Birkeland forklarer at transplantasjon kan gjøre personer med type 1-diabetes helt friske, men at det er en omfattende behandling og vurdering som gjøres i forkant av transplantasjonen.

- I dag vet vi mer om diabetes. God behandling av blodsukkeret kan gjøre at man unngår nyresvikt. Forekomsten av nyresvikt ved diabetes type 1 har gått ned, sier Folkvord Hanssen.

Etter operasjonen våknet Viken opp, og følte seg umiddelbart friskere.

- Det var veldig spesielt. Jeg har hatt diabetesen med meg i over 30 år, og plutselig var jeg kvitt den. Kroppen produserte insulin helt på egen hånd.

- Det å legge seg på kvelden og slippe å være redd for om jeg skulle våkne dagen etter var uvant.



BLE KVITT DIABETESSEN: Som 36-åring fikk Karianne Viken nye organer, og ble med det kvitt diabetesen. Foto: Christian Roth Christensen / Dagbladet [Vis mer](#)

Fordommer

Viken opplever at det er mye fordommer knyttet til diabetes – også type 1.

- Folk tror det bare handler om hva du putter i deg, men blodsukkeret påvirkes av hva slags vær det er ute, humøret og infeksjoner, sier Viken.

Birkeland sier mange har en oppfatning at det som gjelder for diabetes type 2, også er tilfellet for type 1.



SENIORPROFESSOR: Kristian Folkvord Hanssen [Vis mer](#)

- Det stemmer ikke. For type 1 er det kun insulin som gjelder som behandling, og ikke trening eller kosthold.

Han viser til at andre faktorer som påvirker blodsukkeret kan være stress og menstruasjonssyklus.

- Varme og kulde kan også påvirke insulinopptaket. I varmen suges det opp raskt, mens det i kulda kan virke dårligere.

Folkvord Hanssen mener det er viktig å understreke at type 1-diabetes ikke har noe med livsstil å gjøre.

Brenner for sykdommen

Det verste diabetikere vet om er alle de som ikke har sykdommen selv, men som har en mening om hvordan man bør leve, mener Viken.

- Jeg husker det var ubehagelig å si at jeg hadde diabetes, for folk trodde automatisk at det var noe du hadde påført deg selv ved å være usunn.

Selv om Viken i dag er diabetesfri, brenner hun fortsatt for sykdommen og muligheten til å hjelpe andre.

Hun har blant annet skrevet boka «Smil det videre» om det å leve med diabetes type 1, i tillegg holder hun foredrag landet rundt.

- Videre har jeg lyst til å møte og snakke med ungdom, voksne og pårørende med diabetes. Det kan føles ensomt å ha diabetes, og til slutt og sist sitter du alene med sykdommen, da kan det være godt med en som skjønner, avslutter Viken.



SMIL DET VIDERE: I 2013 kom Viken ut med bok om sykdommen som preget livet hennes i mange år. Foto: Christian Roth Christensen / Dagbladet [Vis mer](#)

Diabetes type 1

- Tilstand med vedvarende forhøyet blodsukker grunnet mangel på det blodsukkersenkende hormonet insulin.
- Type 1-diabetes er en ren insulinmangelsykdom, kroppens immunapparat angriper insulinproduserende celler i bukspyttkjertelen.
- Debuterer akutt med høyt blodsukker, selv om sykdomsutviklingen kan ha tatt lang tid.
- Nedsatt allmenntilstand, tørste, økt urinproduksjon og vekttap er vanlig.
- Diagnosen stilles på grunnlag av målinger av blodsukkeret.
- Målet med behandlingen er å sørge for symptomfrihet, høy livskvalitet og normal livslengde.
- Sentralt i behandlingen er fornuftig kosthold, mosjon, avholdenhet fra tobakksrøyking og sprøytebehandling med insulin som pasienten setter selv.

Kilde: Norsk Helseinformatikk